

Az ügyvédek helyzete.

A következő érdekes cikket az „Ellenőr”-ből vesszük át:

Napoként megújuló panaszokat hallani az ügyvédek helyzete fölött. S a helyzet szó alatt itt anyagi és társadalmi helyzetet értünk.

Aki ismeri a viszonyokat, nem tagadhatja hogy e panaszok nagyrésze igaz. Tény az, hogy az ügyvédek anyagi állapota, a pár év előtti állapotokhoz képest is, rosszabbra fordult. S mindenki el fogja ismerni, hogy az ügyvédség társadalmi állása is meghanyagott.

A mindig sürribben fellépő kóros jelenségek arról kezdik meggyőzni a gondolkodókat, hogy hogy az ügyvédek jelenlegi helyzete valóságos társadalmi calamitást képez.

Nem így volt az hajdan Magyarországon. Az ügyvédség nemcsak keresetmódot, hanem köztisztességben részesülő hivatást képezett Magyarországon. Az ügyvédek és táblabírák nemcsak az ország igazságszolgáltatását, hanem közéletét is kormányozták. Az absolutismus azonban örökre megdöntötte a táblabírásgot s vele a régi magyar ügyvédséget is, mely amannak kiegészítő részét képezte.

A kik ismerték a régi állapotokat, nem csodálják, ha a temporis acti laudatoraivá lesznek; jól lehet a mai, lényegesen megváltozott viszonyok közt senki sem kívánhatná vissza a meghaladott állásukat.

Az ügyvédek panaszainak — mondjuk — nagyrészevel egyetértünk; de nem fogadhatjuk el azon vádakat, melyeket a szomorú állapotokra hivatkozva, sokan emelnek. Elhisszük, hogy a bagatell-törvény és a váltóeljárás nem csekély mérvben megcsappantotta az ügyvédek egy részének, különösen a bagatell-törvény a járásbírósg mellett működő ügyvédeknek jövedelmi forrását. E törvényes rendszabályok azonban, eltekintve attól, hogy szükségesekek voltak, nem idézhették fel egész mérvben a bajt.

A kóros állapot gyökerei sokkal mélyebben vannak. A baj első és fő forrása az ügyvédek töménytelen számában van. A hatvanas évektől fogva egész az ügyvédi rendtartás életleptetéséig annyi ügyvéddel árasztották el az ügyvédvizsgáló bizottságok az országot, hogy habár két évtizeden át nem osztanának ki új oklevelet, számuk mégis feles lenne. Az ügyvédi rendtartás hatályba lépte óta a qualificatióra vonatkozó igények magassabbak lévén, apadt ugyan az ügyvédi pályára lépők száma; de az elrettentő rendszabályok dacára még most is több ifju nyer oklevelet, mint mennyi a támadó hézagok betöltésére szükséges volna. Sőt el lehet mondani, hogy a jelenlegi rendkívül súlyos viszonyok közt is majd ugyanannyi fiatal ember lép a jogi pályára, mint akkor, midőn e pálya még gyors és biztos sikerrel kecsegett.

Ez mutatja, hogy a bajt repressív és korlátozó rendszabályokkal alig lehet orvosolni; ez mutatja, hogy a baj társadalmi. Ifjúságunk, a régi hagyományos csapáson, tömegesen túdul meg most is a jogi pályára. Az ipartól, kereskedelemtől, katonai és több más gyakorlati pályától elvont tehetségek végtelenesen szüfolódnak össze. Themis templomának előcsarnokában. Így történik aztán, hogy az ügyvédek száma aránytalanul nagy marad, s egy sereg önmagával meghasonlott existentia és szárnyszerű ambíció vergődik a poros irodákban, vagy tengődik kereset nélkül, vádolva mindenkit, csak önmagát nem, hogy oly pályára lépett, mely nem képes eltartani emberét.

Az ügyvédi miseria tehát főleg társadalmi okra vezethető vissza. Ide vezethető vissza az ügyvédi állás társadalmi hanyatlása is. Az ügyvédek elszaporodása szükségképp maga után vonja azt, hogy a prókatorok egy, jellemben gyengébb része, kevésbé tisztességes eszközöket is felhasználjon önfentartására. Másrészt pedig a közmorál általános meghanyatlása, a corruptió, a rohamos meg gazdagodási, vagy tulságos költekezési hajlam az ügyvédi kart sem hagyta érintetlenül. Ez okozta, hogy a közbizalom elfordult az ügyvédek egy részétől, sőt — a társadalom egyesek vétkéért helyesen vagy helytelenül, a többit is felelőssé tevén — az egész ügyvédi kar tekintélye alább szállott a régi, magasztalt állapotokhoz képest.

Örömmel constatalhatjuk, hogy az ügyvédi kar kebelében erős mozgalom indult meg a kóros állapotok megszüntetése céljából. A fejlődő testületi szellem felemeli azokat is, kik önmagukra hagyatva tán elesének.

Törvénykezési viszonyainknak küszöbön álló átalakulása pedig határozottan segédkezet fog nyújtani az ügyvédeknek társadalmi állásuk javítására.

A hol nincs szóbeliség, ott az ügyvédség csak kereseti ág, vagy részben üzlet. Csak ott emelkedhet valóban hivatásának magaslatára az ügyvédi kar, hol szóbeliség mellett az ügyvéd meg gazdagodhatik, de sokkal kevésbé tűnhet ki, ambíciója számára sokkal kisebb tér kínálkozik. A szóbeliség az ügyvédi kar előkészítő iskolája a közpályára. Az írásbeliség mellett is lehet valaki híres ügyvéddé. De évtizedek kellenek az emelkedésre. A szóbeliség terén kivívott siker hasonlít a színpadon szerzett sikerhez. Egy 24 óra alatt országos hírélelő celebritássá válhat, kik tegnap még senki sem ismert. Így vált híres emberré Gambetta

A szóbeliség iskolájából kerültek ki a leghiresebb szócnokok, parlamenti vezérek és tudósok.

Ki képzeltet egy Cicerót forum nélkül?

A szóbeliség pályája nem sokára megnyílik a magyar ügyvédek előtt is. A szóbeliséget és közvetlenséget első sorban a büntető igazságszolgáltatásban hozzuk be. A végtárgyaláson eddig is volt szerepük ügyvédeknek, de a felső bíróságoknál az információt külvil mi egyéb teendővel sem bírtak. S a mi a fő, az eddigi bűnvádi eljárás mellett a közérdeklődésnek csak igen csekély mérvben fordult a törvényszéki termek felé. Tessék ellenben megnézni, mily érdeklél viseltek a közönség az esküdtársi tárgyalások iránt. Ugyanily érdeklődéssel fog viselteni a bűnügyi tárgyalások iránt is, mihely a közszellem által óhajtott reformok életbe fognak lépni.

A bűnügyi szóbeliség és közvetlenség után nem késheik ugyan e reform a polgári igazságszolgáltatás terén. A szóbeliséget és közvetlenséget, miután megismerkedett gyakorlati hasznával, oly hatalmasan fogja követelni a közvélemény, hogy e követelés nem lesz hosszú időn át melőzhető.

S ekkor ügyvédek előtt le fognak hullani egytől-egyik a törvényszéki termek soromói. A képesség, a tudomány, a szó hatalma nyilvános elismerést szerezhetnek. Nem mondjuk, hogy a szóbeliség és közvetlenség mellett az ügyvédek abnormis száma is jó megélhetést nyer. Ellenkezőleg. A nyilvános verseny sokakat, a selejtesebb elemeket, teljesen le fogja szorítani. De annál jobban fog emelkedni és érvényre jutni a valódi érdem. S azt hisszük, ez van érdekében nemcsak a társadalomnak, az országnak, hanem magának az ügyvédi karnek is.

Szláv lapok szemléje.

Az „Obzor” folytatja a már megkezdett cikksorozatát a horvátországi pártok fejlődéséről és Starcevicről azt írja, hogy a horvát ifjúság ós szent János gyánant tisztelt, ámbár elismeri Starcevic abeli érdemét, hogy a csüggedő horvát kedélyeket felbuzdította, — de ugyanó nyilatkozott még, mily eszközökkel lehetne célt érni. Szerinte Ausztria minden rosznak elve; Ausztria teremtette a szlavo szembeket, szloveneket, déli szlávokat, karalóhokat, kik arra törekednek, hogy a horvát nép egységét felárabolják. — A cikkirő azt jósolja, hogy ily politikai elvek birtokában a Starcevic-pártnak semmi jövője sem lehet.

Ugyanezen lap egy zágrábi levelében „a magyar országos bizottság” czim alatt ezeket írja: A nevezett bizottság a vasárnapi ülésben végleg hitelesít munkálatát s elhatározza, hogy e munkálatot a horvát nunciura magyar nunciumpképen megküldi a horvát bizottságnak. Együttel feltéli a horvát bizottságot, hogy a többi tárgyalások szóbelileg folytattassanak a közös ülésben. — Reményli, hogy a horvát bizottság még egyszer írásbelileg fog válaszolni és alapos bizonyítékaival megdönti a magyar bizottság álláspontját és világosan és őszintén fogja formulálni a horvát követeléseket, hogy semmi kétség ne támadhasson, — azon követelések, melyek mellett mi rendíthetetlenül állunk, még ha az alkudozókat minden eredmény nélkül is meg kellene szakítani. A diplomataizálás a nem egyenlő erő ellenében nem használ, a magyarok a horvátok részéről örökös engedésköz vannak szokva s most is e véleményben, — hogy a mieink engedik fognak, nem akarják érvényesíteni a megdönthetlen bizonyítékokat. Bizva erősebb voltukban, a legigazságosabb követeléseket sem akarják meghallgatni. Be kell hát nekik bizonyítani, hogy a napfény-világosság igazságos ügyben a nemzet nem tud engedni.

Az összes cseh lapok a reichsrath megnyitásáraól szólnak s ha nem is kecsegtetik magukat nagy reményekkel, hogy mindent elérnek, a mit célul kitűztek, mégis vizgatást találnak abban, hogy a cseh s a morva képviselőek egyesültek.

A „Narodne Listy” szerint 59 cseh képviselő van a reichsrathban, körülbelül ennyi lengyel is van. — A cseh lapok nem titkolják, hogy még erős küzdelmük lesz az alkotmányhő párttal; egyhangulag ismétlik, hogy nem a mások elnyomását, hanem csak saját joguk érvényességét akarják kivívni. Az eddigi erőszakos germanizálás ellen küzdeve kijelentik, hogy minden nemzetet békében akarnak maradni.

A „Gazeta Narodova” a livadiai értekezleteket úgy tekinti, mintha Oroszország egy új keleti háborút akarna kezdeni. „A czár Livadiában minden panszláv agitátort maga köré gyűjt; az oroszok kívül ott van Protics szerb tábornok és Parenkov bolgár hadügyminiszter. Mint látszik, Oroszországot ha teljesít is a berlini szerződés határozatait, de teljes érvényesítésüket meg akarja akadályozni.”

A „Narodne Novine” „a vízi utak terverő” szölvá, támogatja azon indítványt, mely javaslatba hozta a Vukovártól Samacig és Rugovicitől Zágrábig építendő csatornát. Türr tábornok erre vonatkozó tervét helyeselve, Bründi és Payer állításait hozza fel e terv mellett saját nézeteinek támogatására. Ha ez életbe lépne, állítás szerint Zágráb uralkodó állást foglalna el a Bánáttal szem-

e politika vezetőjére nézve nem forog fenn ok, a miért kikerüljön egy barátságos közledeéseket, melyek külföldi államférfiak részéről a jó viszony fenntartása érdekében kívánatosaknak tekintetnek.

Bismarck hg. ily közledeés előtt az egészségi állapota által megvont határok közt akkor sem térne ki, ha az személyes hajlamaival nem egyeznék meg; még kevésbé teszi azt, midőn személyes kívánságjaival is egybehangz k.

A nihilistákra még mindig tart a hajsz Oroszországban, Szt.-Péter várott nem sokára huszonhárom nihilista ügyét fogják tárgyalni, kik között van a sokat emlegetett dr. Weimar és Michailovszki, ki Mezenceff meggyilkolásában részt vett. Ugyanezt jelenti a „Daily News levelezője is, ki hozzá teszi, hogy Mariska is a vádlottak közt van. ki a csendőrség főnöke ellen akart merényletet elkövetni és Bogdanowski hadnagy, ki a Szolofeff perben mint tanu szerepelt. Van közöttük ezenkívül két nő, kik fegyveres ellenállással vannak vádolva, melyet a rendőrök ellen kifejtettek.

Muszka-török szövetség. „Ausztria-Magyarország és Anglia mindent elkövetnek”, írja Gorosakoff herczeg közlőnye a „St. Petersburgskija Wjedomosti” f. hó 16-diki számában, „hogy Törökországot egy Ausztriával kötendő aláírásra bírják! De ezen igyekezet egész hasztalan. Konstantinápolyban most egy hatalmas párt létezik, mely Muszkaországgal kíván szövetszenni. Ezen párt élén áll Mahmud Nedim, ugyanazon férju, ki 1870-ban, akkor, midőn Konstantinápolyban a Muszkaország elleni párt tulnyomással bírt, szűmüzetett, de most ismét kegyelmet nyert, és egy napról a másikra várja újra kinevezését a nagyvezírségre. Ez nem sokára meg is fog történni és akkor a muszka-török szövetség megekötése is be fog következni. De ezen szövetség másképp nem is képzeltető, mint az orosz uralomnak a Balkán félsziget feletti tökéletes megalapításával. Törökországnak Muszkaországot ezen hatalom elérésére és a délszav fejedelemségek feletti protektorátus elnyerésére nézve leghatályosabban kell támogatnia. Ekkor Ausztriának a Balkán körül többé semmi keresete. Ezek lesznek a török-muszka szövetség főpontjai és ezen szövetség sokkal valószínűbb, mint az osztrák-török”. Konstantinápolyi hírek ezen szövetségről hasonló értelemben szólnak.

A franciaországi royalistákat mérsékletre, nyugalomra inti „a király”. A mult hó 29-én Chambord gróf nevenapján nagy tüntetéseket rendeztek Franciaországban a legitimitásték it itt-ott kihágásokra is ragadta őket hevük. E lelkesedést kétség nélkül még akkor indították meg, mikor a bonapartista párt feloszlásából, a republicanus kormány zavarából, melyeket az iskolai törvények és az amnestia idézhettek volna elő, több hasznót reméltek maguk részére a royalisták. Ez ábrándkép eloszlott; a bonapartista nem akarnak végképen megbomlani, a köztársaság pedig nagyon is szilárd lábón áll. Egészen természetes tehát, hogy Chambord gróf takarodót fuvat hiveinek. A királyi parancsot Viefville gróf küldötte Carbonel d’Hierville marpuisnak a legitimitista párt szervezőjének, a mely így szól a többi közt: „Terhes áldozatot mérnek az ön hűségére és ragaszkodására. Chambord gróf ur azt kívánja öntől, hogy függeszse föl a pártszervezést, míg ő nem fog jelt adni a royalistáknak a cselekvésre.”

A royalisták miatt e szerint nyugodt lehet a köztársaság. Most azonban ugylátszik, hogy Napoleon Jeromos herczeg kap kedvet az actióra. Az egyik bonapartista újság ugyanis nagy szóval hirdeti, hogy a herczeg Fery törvényjavaslata ellen nyilatkozott több képviselő jelenlétében. Az actióra azonban több kell a kedvnel.

Román lapokból. A bukuresti „Romanulu” Bratiano lapja f. hó 8-án kelt számában meleg, de férfias és erőteljes hangon felhívja utoljára az ellenzék férfait, hogy lássák be valahára, miszerint nem most van ideje harczot vívni a kormányval, mikor Románia Európával szemközt áll, mert furcsa színben tünteti elő azoknak hazafiasságát, a kik folytonosan licitálnak a hazafiasságnak szent érzelmeivel, de a midőn tette kerül a dolog, midőn „Hanniba” a kapuk előtt áll, „nem az viatják, hogy miképen kell megmenteni a hazát, hanem azt, hogy ki legyen ur a házban. Az ellenzék egy oly kisebbséget képez, a melynek kilátásai sem lehetnek arra nézve, hogy kormányt alkotasson, de míg egy oly kisebbséget képez, a mely kormányra képtelen, képes a nagy többségnek munkáját meghusítani. Figyelmezteti őket, hogy ha egy mákszemnyi hazafiasságok van, akkor meg ne akasszák az ország működését, mert ha ezt tesszik, nem maradhat egyéb hátra, mint feloszlatni az alkotmányozó gyűlést, akkor azután a nemzet fog azoknak eljárása felett határozni, a kik ily játékokat űznek az ország jövőjével.